

Rauno Haapaniemi - Liisa Raina

Rakenna oppiva ryhmä

Pedagogisen viihtymisen käsikirja

PS-kustannus, Opetus 2000, nid. 175 s. Hinta 39,-
 978-952-451-624-2

Pedagoginen viihtyminen on oppimisen edellytys

Ekaluokkalainen on palavasti innostunut oppimaan uutta, mutta peruskoulun päättövaiheessa oppiminen ei kiinnosta. Tätä kehitystä pidetään luonnonlakina, vaikka se on koulussa toteutettavan pedagogian säätelemä ilmiö, todetaan tänään ilmestyneessä kirjassa Rakenna oppiva ryhmä (PS-kustannus 2014).

Suomalaisen koulun hyviä arviointituloksia on selitetty aikaisemmin oppilaista riippumattomilla syillä, esimerkiksi korkeatasoisella opettajankoulutuksella sekä sillä, ettei koulua sido tiukat säännökset. Nyt, kun tulokset ovat heikentyneet, on vihdoin alettu pohtia sisäistä motivaatiota, oppimisen merkityksellisyttä ja koulussa viihtymistä oppilaan kannalta.

Opettaja voi toimillaan synnyttää positiivisia tunteita ohjattavissa. Positiivisilla tunteilla ei tarkoiteta tavoitteetonta hauskutusta vaan pedagogiseen viihtymiseen liittyviä tunteita, kuten turvallisuutta, yhteenkuuluvuutta ja hyvää itsetuntoa. *”Ihminen on luontaisesti utelias ja motivoitunut oppimaan uutta. Turvallisuuden tarve on kuitenkin niin suuri, että sen ollessa uhattuna tutkiminen ja uteliaisuus heikkenevät. Tätä ristiriitaa lapsi ja nuori kokee koulussa jatkuvasti”*, sanovat teoksen kirjoittajat Rauno Haapaniemi ja Liisa Raina.

Opettaja tulee kouluun tekemään työtään. Oppilaat sen sijaan tulevat kouluun paitsi oppimaan myös tapaamaan tovereitaan ja elämään elämäänsä. Oppilaiden oman suhdeverkon toiminta saattaa ohjaamattomana olla jäsenilleen julma. *”Ryhmädynamiikkaa tuntematon opettaja pyrkii vaimentamaan oppilaat kurilla ja helposti tulkitsee pakotetun hiljaisuuden työrauhaksi”*, kertovat kirjoittajat.

”Sen sijaan, että aikuiset tutustuisivat nuorten maailmaan, he epätoivoisesti yrittävät vakuuttaa tuon maailman olevan joko vaarallinen tai vähintään arveluttava. Opettajan saattaa olla vaikeaa asettua tilanteeseen, jossa oppilaat tietävät tai osaavat jotain häntä enemmän. Tämä lienee yksi syy myös esimerkiksi tieto- ja viestintätekniikan heikkoon tilaan suomalaisessa koulussa”, arvelevat kirjoittajat.

Lisätietoja:

PS-kustannus
 Henna Santalahti, tiedotuspäällikkö
 henna.santalahti@ps-kustannus.fi
 puh. 040 530 7268

PS-kustannus on tietokirjallisuuden erikoiskustantamo, joka julkaisee vuosittain 20–30 uutta kirjaa opetuksen ja kasvatuksen, sosiaali- ja terveysalan, johtamisen sekä yhteiskunnan ajankohtaisista aiheista.